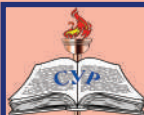

Дзвоник

№ 188

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 15 рік видання, грудень, 2022 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 188, 2022 р.

Журнал для українських дітей Румунії.

Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630

ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Людмила Дорош

Редактор: Ольга Сенишин

Редколегія: Міхаєла Гербіл, Іван Ковач,

Михайло Михайлюк, Михайло Трайста

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Електронна адреса редакції:

clopotel@uur.ro

Друкарня:

«RCR Print»,

Бухарест, Румунія

Adresa redakției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * вироби своїми руками
- * дидактичну сторінку
- * дитячу енциклопедію
- * переклади румунських класиків
- * сторінку народознавства
- * рубрику «Славетні українці»
- * рубрику «Вивчаємо англійську»

Дзвоник завжди радо прислухається до ваших пропозицій і друкуватиме надіслані вами спроби!

На обкладинці картина Володимира Корнєва
«Коляда іде – янгола веде»

Увага! За достовірність надрукованих матеріалів відповідають їх автори!

Олександр ОЛЕСЬ

СНІГИ

Коли із хати вийшли ми,
Ще тільки розсвітало...
Під білим килимом зими
Усе навколо спало.

В пухнаті сукні і свитки
Ялини повдягались,
Кущі насунули шапки
І вовною пишались.

Укрилось ряднами село;
Безмежний степ біліє;
Стежки й дороги занесло,
І цяточка не мріє.

Безмежна тиша навкруги
Ні голосу, ні шуму...
На все навіяли сніги
Якусь глибоку думу.

Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ

ВЖЕ НЕМИНУЧЕ БУДЕ СНІГ

Вже неминуче буде сніг
З хвилини на хвилину...
Завіє сніг і наш поріг,
І в полі бадилину.

За ноги вхопить вітер дим,
А сніг і дим завіє,
Ще й білим язиком твердим
Прилиже дим, як вміє.

Хвоста розпушить курці сніг
І пожене за вітром,
Останні яблучка із ніг
Зіб'є із віт над світом.

До айстр останніх припаде
Губами сніговими –
І тихо їм щось доведе,
І забіліє з ними...

Під самим садом обрій ліг
На сіру павутину...
Вже неминуче буде сніг
З хвилини на хвилину...

Дорогі читачі журналу «Дзвоник»!

Голова Союзу Українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький та редакція журналу вітають усіх вас, а також співпрацівників, прихильників та шанувальників українського слова, з Новим 2023 роком та Різдом Христовим!

Хай засвітиться різдвяна зірка, а разом з нею у наших серцях заплум'яніють добро й любов до ближнього, віра й надія на краще, наполегливість та невтомність долати труднощі на шляху до високої, праведної цілі! Христос ся рожедає!

Дмитро ПАВЛИЧКО

Колядники

Колядувати в день Різдва
Прийшла капела лісова:
Їжак, лисиця, зайчик, лось,
Кабан, сарна і ще там хтось...

Горить зірка, іскриться сніг,
Співає олень-златоріг,
А тенор-вовк від щастя мре:
Найвищі ноти він бере.

В кожусі бурім пан ведмідь
Дрімає й ледве вже стоїть,
Та тягне басом з-під вікна,
Аж ходить хата ходуна.

Дзвінкі, чудові голоси!
А що за коляду даси?
Готуй же гостям нашвидку
Капусти, м'яса і медку,

Горіхів, сіна і зерна,
І ще щось, але що?
Хто зна?

Оксана КРОТЮК

Різдвяні гостинці

Були ми у лісі
І там на ялині
Для звірів лишили
Різдвяні гостинці.

Для білки – горіхів
Смачненьких торбину,
Для зайця – велику
Солодку морквину.
А поряд на гарний
Біленький пеньочок
Ми сіна для лося
Поклали жмуточок.
Для лиски – ковбаску,
Синичкам – зерняток,
Гостинців для всіх
Ми лишили багато.
Аж бачимо – вуха
Стирчать у ялині,
Сіренькі, гарненькі,
Немов на картинці.
І хтось там зітхає
І хлипає гірко:
Повісьте й для вовка
Гостинчик на гілку.

Марія ДЕМ'ЯНЮК

Колядка

Коляд-коляд-колядниця,
Сонце, наче паляниця.
Там, у небі, білий млин:
Мука сиплется з хмарин.
Я вареники зготую –
Всю родину почастую.
Пампушки і завиванці
Приготую рано-вранці.
Врожаї будуть багаті –
Українці заповзяті.

Аделя ГРИГОРУК

Лист до святого Миколая

Задзеленчав дзвінок, і урок у другому класі закінчився. Діти підходили до столу і опускали в скриньку, яка біля нього стояла, свої листи до святого Миколая. Вони жваво переповідали один одному, якого гостинця хотіли б отримати.

Миколка до скриньки не підійшов. Він покvapно вдягнувся і швиденько виско-чив за двері, щоб ніхто його ні про що не розпитував.

Надворі було холодно. Вітер шарпав поли ко-жушка, забирався в ру-кави, сипав снігом за комір. Додому Миколці неблизько. Треба було йти швидко, бо там че-кала бабуся. Миколка її дуже любив. Вони раз-ом розпалювали піч, готували їсти, приби-рали домівку.

Але бабуся була стара і хвора і часто журила-ся, що може зовсім занедужати. А як же тоді Миколка?

Хлопчикові зробилося ще сумніше. Він відкрив ранець, вийняв аркушик паперу. «Хочу, щоб тато і мама повернулися додому. Скажи їм про це, свя-тий Миколаю. Будь ласка!!!»

Це був лист, який Миколка писав на уроці, але передумав кидати в скриньку. «Хіба це щось допоможе, – думалося йому. – Як свя-тий Миколай може заставити маму і тата

повернутися додому з тієї Італії? Мабуть, їм там добре, коли уже три роки не їдуть...»

Миколка зітхнув. Вітер вихопив у нього з рук білий аркушик і закружляв ним у по-вітрі.

Миколка хотів було його зловити, але пе-редумав: хай летить.

Він ще хвилю постоював, а потім вітер до-лонькою сльози і зачимчи-кував засніженою дорогою до своєї хати, що стояла аж під лісом.

Удома він швиденько приніс дров, розпалив піч, провів доріжку від ганку до воріт, розповів бабусі уроки на завтра, повечеряв і уклався у своє ліжко. Над ліжком висіла ікона Ми-колая. Миколка з головою накрився ковдрою і почав думати про святого.

Звичайно, принести цу-керки, машинки, а чи на-віть цілу залізницю, як це просив його друг Василь-ко, – зовсім неважко. Але він цього не хоче.

От коли б тато з мамою

повернулися...

– Та святий Миколай татів і мам у подару-нок не приносить, – зітхнув Миколка, і ве-ликі горошинки сліз викотилися з його очей.

Він намагався не схлипувати, щоб не за-смутити бабусю, яка ще не спала. Вона си-діла за столом і про щось думала.

Нарешті світло погасло. Миколка лежав із широко розплющеними очима і дивився у темряву.

Скрипнула підлога. Миколка підвів голову, прислухався.

І тут – звідки не візьмись – перед ним став святий Миколай.

– Ти спиш, хлопчику?

– Ні, святий Миколаю.

– Ти писав мені лист?

– Так.

– А чому не вкинув у скриньку?

Миколка не знав, що відповісти.

– Ти думав, що я не зможу виконати твого бажання? Так?

– Так.

– А може, ти хочеш лижі або санчата? Чи тобі подарувати комп'ютер? Усе це є у моїй торбі.

– Дякую, святий Миколаю. Але хай це отримають інші діти, ті, що просили цих подарунків.

– А що ж хочеш ти? Невже нічого?

– Ні, я також хотів би і м'яч, і комп'ютер, і ще багато чого, але...

– Але?

– ... якби мама і тато були зі мною. Їх немає уже три роки, і я почав їх забувати.

Миколка схлипнув і додав:

– Усі діти мають мам і тат, а я й не знаю, чи у мене вони є. – І він розплакався.

Святий Миколай погладив лагідною рукою Миколчину голівку:

– Ну чого ж ти плачеш? Вставай! Чуєш, вставай! Ось твої мама і тато!..

Миколка притьмом схопився, увімкнув світло і побачив, як до хати заходять... мама і тато.

Бабуся скрикнула від подиву. Тато підхопив Миколку і підкинув до стелі:

– Який великий виріс!

Мама обнімала і цілувала то Миколку, то бабусю.

У хаті зчинився неймовірний галас. Всі то сміялися, то плакали, то знову сміялися.

...А з ікони над Миколчиним ліжком добрими очима дивився на всіх святий Миколай.

Платон ВОРОНЬКО

Дід Мороз несе мішок

Дід Мороз несе мішок,
В ньому теплий козушок.

Ой ти, діду-дідусю,
Зігрій нашу Ганнусю,
Розв'яжи мерщій мішок,
Дай Ганнусі козушок,
Надінь валянки на ніжки,
Хай вона пограє в сніжки.

Сніжок

Як на моріжок
Налетів сніжок,
І до річки, і до бору
Не видно стежок.

Шапку я схвачу,
З гірки полечу,
Чобітками, підківками
Стежку протопчу.

Як почнеться гра,
Рада дітворі
Зліпить білу сніжну бабу
Посеред двора.

І, немов жива,
Баба снігова
Буде зиму всю стояти,
Наче вартова.

Румунські письменники – дітям

Еміль ГІРЛЯНУ

Новорічний подарунок

(Уривок)

Жив собі колись хлопчик, гарний та такий чемний, що другого такого не було на світі. Чутка про його чемність зайшла за тридев'ять земель і за тридев'ять морів і дійшла аж до хатки, де жив Дід Мороз, старий і сивий, який якраз готувався у свою щорічну подорож, щоб рознести подарунки усім, хто їх заслужив протягом року. І подумав собі Дід Мороз: «Хоч і старий я вже, і втомлений, але піду за тридев'ять земель і за тридев'ять морів, щоб побачити чудо-дитину». Узав Дід Мороз свою торбу, залізну палицю й рушив у дорогу. Йшов дідуган, йшов, і одного ранку, вже коли майже дійшов до краю землі, побачив село.

Увійшов Дід Мороз у село і почав заглядати в кожне подвір'я, чи не побачить якоїсь дитини; на дорослих і не звертав уваги. Незабаром навколо нього зібрався натовп. Одні дітлахи вискакували йому на плечі, другі тягнули за палицю, треті смикали за торбу, і всі горланили щодуху: «Діду, дай і мені, і мені дай подарунок!».

Розгнівався дід на нахабних дітлахів і почав уже бідкатися: «В лиху годину придумав я йти і шукати чемну дитину. Залишив спокій і подався за якимись чутками...»

Так добився він до краю села. Тут і помітила почалась. Дід Мороз відчув, що втомився, і присів на призьбі крайньої хати, щоб відпочити, поклав поряд торбу і палицю та зажурено опустил обличчя в долоні.

Враз двері відчинилися, і з хати вийшов хлопчик, співчутливо подивився на старенького Діда Мороза і запросив: «Заходь, діду, до

хати, відпочинеш трішки, зігрієшся». Дідуган підвівся, зайшов до хати і, розв'язавши свою торбу, поклав її на столі, щоб іграшки краще заблищали при світлі. Хлопчик і оком не повів, наче й не помічав їх. Він посадив діда на кріслі коло печі й пригостив калачем з медом.

– А де твоя мама? – запитав Дід Мороз.

– Пішла на торговицю.

– Щоб купити тобі но-

ворічні подарунки? – поцікавився дід.

– Ні. Ми – бідні, мама не має грошей на подарунки, – чемно відповів хлопчик. – Вона пішла, щоб побачитися там з однією родичкою.

Тут Дід Мороз зрозумів, що нарешті знайшов ту чемну дитину, яку так довго шукав. Він повільно провів рукою перед очима дитини, і її повіки враз ступилися. Хлопчик заснув, і ось, що йому приснилося...

(Продовження в наступному номері)

Переклад з румунської Ірини Мойсей

Анна ОВЧАРУК,

9 років

Незвичайна пташка

ДЕБЮТ

Якось гарного суботнього дня, о дванадцятій п'ятдесят п'ять, я була на екскурсії у хімічній лабораторії. Приміщення здалося мені дивовижним: багато небачених мною до сих пір приладів, висока біла стеля, де були вузькі, а де широкі вікна з різнобарвними жалюзьями, кришталево-чиста біла підлога та стіни, люди в прозорих дивних окулярах та білих лабораторних халатах. Вчені метушилися, весь час кудись поспішали, носилися з пробірками та приладами, тихо, але жваво щось обговорювали між собою, підкріплюючи свою думку енергійними жестами. У лабораторії панувала натхненна, збуджена, ділова атмосфера. Екскурсовод та представники лабораторії, які допомагали проводити екскурсію та трохи розповідали нам про свою роботу й робочий день, запропонували нам випробувати один із приладів.

Мені захотілося щось виростити: перемішувати, схрещувати, з'єднувати всіляке та створювати зародки. Тож я й почала все це робити. Отже, я взяла два висушених кленових листка, гілку з покинутого гнізда орла, частину риби з озера, де живуть пелікани, та частину миші, яку вполювала, але не доїла сова. Додала по кілька крапель з водою, які, як я знала, дуже любляють представники розумних та волелюбних орлів, сов та пеліканів. Наостанок я додала пір'я сови, пелікана та орла. Довелося добряче його покрити та змішати – для найкра-

щого ефекту, як мені натхненно здалося на той момент.

За п'ять годин роботи майже усе було зроблено, крім одного – треба було покласти майбутню тварину – живу істоту – у тепле місце та залишити на ніч. Зробивши так, я пішла додому.

Наступного дня усі, хто був на екскурсії, повернулися, щоб подивитися, що в мене вийшло. А я прийшла забрати результат свого експерименту додому. Мені б хотілося, щоб у цей момент лунала флейта.

Коли я витягнула оте невідоме, то побачила птаху, схожу на сову, пелікана та орла. Від сови у неї була велика кругла ко-

ричнева голова з очима жовтого кольору та коричневими різжками. Помаранчевий дзьоб та ноги з лапами того самого кольору додавали подібність до пелікана. Тулуб, хвіст та крила такі самі, як в орла. А ще у неї було дивне пір'я: воно акуратно стирчало, ніби його хтось розчесав у різні боки. А найдивовижні-

шим було те, що істота до мене заговорила:

– Привіт! – і тут перетворилася на пелікана, через секунду – на сову, а потім – на орла.

Після цього всі вчені, які були присутніми в лабораторії, заметушилися:

- Вона може перетворюватися!
- Хто сказав, що це вона, а не він?
- Вона або він розмовляє!!!
- Хто це!?

(Продовження на 11 сторінці)

Всеволод НЕСТАЙКО

Пригоди Журавлика

(Продовження з попереднього числа)

Підійшов журавлик до рогатого чудовиська з кільцем у носі і питає чемно:

– Дядю! Скажіть, будь ласка, ви – Бугай?

Чудовисько, голови не повертаючи, одним оком на журавлика згори глянуло.

– Му! – каже. – Бугай!

– Тоді в мене до вас велике прохання. Скажіть, будь ласка, де кваквартира професора Жабурина Жабуриновича Кваквакума... Він мені дуже потрібен.

– Що? Якого професора? Не знаю ніякого професора. Чо-мму я мму-ушу його знати?

– Ну як же! Кажуть, коли ви вночі літаєте над болотом, то бачите, як світиться віконечко у квакквартирі професора Кваквакума.

– Що-о?! Я – літаю?! Смієшся з мм-ене?!

Що я, птиця, щоб літати! Я корова, тільки чоловічого роду. Де ти бачив, щоб корови літали! Ану забирайся звідси, бо дмму-у-хну на тебе і полетиш. Мму! – і дядечко Бугай зробив такі страшні очі, що журавликові ноги самі понесли його геть.

«Хто ж це мене обдурив – очеретянка чи Скрекекулія? – думав він, біжучи назад до болота. – Справді, не може цей дядечко Бугай літати. Щось тут наплутано. Невже я й справді народився на світ, щоб завдавати всім лише неприємності...»

Пробігаючи повз вільшаний гайок, журавлик спинився. Увагу його привернула весела пісенька, що линула звідтіля:

*Ціві-тіві,
Я співаю,*

*Ціві-тіві,
Цілий день,
Бо веселу
Вдачу маю
І пісень
Багато знаю,
Знаю безліч
Я пісень.*

Журавлик підійшов ближче і побачив на вільшині маленьку зелено-жовту пташку з чорними крильцями і чорною шапочкою на голові.

– Здрастуйте! – сказав журавлик. – Як ви гарно співаєте. Хто ви?

– Чижик. Ціві-Тівік. А ви хто?

– А я журавлик. Без імені ще. Бо лише кілька днів як народився і ще не встиг нічого зробити. А в нас на болоті ім'я дається тільки після того, як щось путяще зробиш. Але... я не знаю, чи взагалі буде в мене ім'я,

– зітхнув журавлик.

– Чому?

– Бо я якийсь ненормальний журавлик. Не такий, як усі. Нормальні журавлі повинні журитися, а мені весь час сміятися, жартувати хочеться.

– Так це ж дуже добре, але щось по вас не видно, щоб ви були веселий.

– Неприємність у мене. Шукаю професора Кваквакума, щоб перевибачитися перед ним, і не можу знайти. Очеретянка сказала, що дядечко Бугай знає, де він живе, а дядечко Бугай намукав на мене в лузі. Не знаю тепер, що й робити.

– Стривайте! Так ви, мабуть, не до того дядечка Бугая звернулись.

(Далі буде)

●●● Славетні українці ●●●

Мілена Рудницька

Ця непересічна особистість є однією з найяскравіших діячок України ХХ століття. Вона досягла успіху як викладачка, політикиня, літераторка та журналістка. Її нелегке життя до останньої краплі віддане українському народу. Рудницька боролася за те, аби світ дізнався правду про всі трагедії, які випали на долю України після Першої світової війни. Про неї кажуть «та, що відкривала очі Європи на геноцид українців». Рудницька була надзвичайно здібним оратором та організатором. Привернула загальну увагу логікою та аргументацією, харизмою, вродою та елегантністю.

Мілена народилася 15 липня 1892 року в Зборові на Тернопільщині у родині нотаріуса. Дівчинку навчали грамоті вдома, а потім віддали до гімназії. Своє навчання Мілена продовжила у Львівському та Віденському університетах на філософському факультеті. Вона здобула фах вчителя філософії і математики, а також фах педагогіки і дидактики. Почала працювати вчителем гімназії, викладала у вчительській семінарії у Львові. З часом залишила педагогічну діяльність та поринула в громадську роботу.

Ще 1919 року Рудницька входила до Національної ради українських жінок, а у 1930 році у Львові очолила «Союз Українок», з 1934 року – голова «Світового Союзу Українок», голова політичної жіночої організації «Дружина княгині Ольги». Вона вміло зорганізувала величезну кількість жіночих гуртків в Україні і в світі. Вже в ті часи Мілена Рудницька звертала увагу на нагальні проблеми жіночого безробіття, освіти, поєднання роботи з побутом.

З жіночого руху Мілена Рудницька перейшла до політики. Вона стала послом до Польського сейму від Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО). Там вона захищала українську справу як у його комісіях (освітній та закордонних справ), так і в численних прилюдних виступах. А головне – відважно критикувала польську владу за переслідування української культури, руйнування української школи й церкви.

У січні 1931 року в Женеві на засіданні Ліги Націй (зараз ООН) Рудницька підняла питання

українсько-польських відносин, а саме: нищення польською владою українців за національною ознакою. Другою її важливою акцією на цьому рівні було висвітлення питання голоду на Україні 1932-1933 років. Саме завдяки Рудницькій у вересні 1933 року пройшло засідання Ліги Націй, у якому взяли участь 14 країн. Тоді 4 рази виносилося на голосування питання допомоги голодуючим. Однак «за» проголосували лише три країни. Решта була зацікавлена у співпраці з СРСР.

У роки Другої світової війни Мілена продовжує боротьбу за права українців, багато виступає на засіданнях різних комісій і організацій, сприяє переїзду українських сімей на Захід, займається публіцистикою і написанням книг. Актуальність її думок просто вражає: «Не будемо казати, що в усьому (в наших негараздах) винні вони, вороги, москалі, більшовики. Ні – це наша власна вина, що ми залишилися паралітиком на роздоріжжі історії. Наша вина, що не вміємо взяти свої долі у власні руки».

У 1951 році Рудницька переїжджає до США, де активно включається в антирадянську боротьбу. Вона показує зібрані докази закатованих більшовиками 27 тисяч західних українців. Її просвітницька робота, виступи в пресі, вихід збірника «Західна Україна під більшовиками» наробили величезного шуму серед жителів США. Запрацювала і «більшовицька машина» – почалися випадки в пресі на М. Рудницьку, а у Львові переслідується її брат професор Михайло Рудницький. Згодом жінка переїжджає до Мюнхена і працює на «Радіо Свобода».

Померла Мілена Рудницька 29 березня 1976 року у 83 роки. До 100 річчя від дня народження української патріотки, її залишки було перепоховано в родинний гробівець Рудницьких на Личаківському цвинтарі в місті Львові. Її діяльність та спадщина досі належним чином не вивчені й не оцінені.

Підготувала Ольга Сенишин

Наталка ЛОГВИН

Кім Портокале та незваний гість

Після літніх подорожей Портокале не хотілося виходити на вулицю. Він ніяк не міг забути, як його ужалила бджілка, після чого мордочка запухла і на одне око він ще довго нічого не бачив. «То їй просто повезло, що я їй тоді лапою не цапнув! Від моїх гострих кігтів їй би добряче дісталось», – так згадував кіт, сидячи на підвіконні великої кімнати. А за вікном йшов дощ, з дерев, кружляючи, один за одним падали листочки. На дворі було сіро, сиро, холодно і сумно. Пізніше з неба почали весело прилітати білі сніжинки, нагадуючи – скоро зима.

Зіскочивши на підлогу, Портокале підійшов до каміна і ліниво розлігся на шерстяному килимку. Дрова потріскували, аж іскорки розлітались на всі боки. У кімнаті було тепло, затишно й спокійно. Аж тут Портокале почув слабеньке нявкання. «Що це? – подумав кіт. – Хто це мені тут заважає відпочивати?»

Він підвівся, розважливо й тихо вийшов у коридор. Там, у куточку при вході, сиділо мокре худе кошеня. Воно було маленьке, голодне і жалісно нявчало.

Портокале побачив, як пані Оля налила кошеняті молока і поклала його на теплу, пухнасту ковдрочку. «Що це за малеча, – подумав кіт і став за ним здалеку спостерігати. – Цей незваний гість теж буде тут жити?» А кошеня, поївши, звернулося калачиком, зігрілось і заснуло.

У домі знову запанувала тиша. «Може й добре, що це кошеня прибилося до нас, – подумав Портокале. – Так мені буде веселіше.

Буду гратися з ним і ганяти по всьому будинку, коли пані Ольги не буде дома. От тоді розкіш буде, а не життя!» У таких солодких мріях він і сам заснув.

Прокинувся наш Портокале від того, що хтось смачненько щось сьорбав. Він миттю скочив на кухню і побачив, що кошеня припало до його мисочки і смачненько лизало молоко, яке налила для нього пані Оля.

«Ах, то ти такий! Без мого дозволу з моєї мисочки випиваєш моє молоко! Я тобі покажу, хто тут старший!» І він замахнувся лапою на маленьке кошеня та... вмиль зупинився, бо побачив, як воно налякалося

його гострих кігтів. Маленьке кошеня від страху настовбурчилось і шмигнуло під стіл. Портокале спокійно, але зацікавлено поліз за ним. І так вони почали, граючись, бігати один за одним, доки не стомились і не порозлягались відпочивати. «Хм, – подумав Портокале. – А не так воно вже й погано, що цей брудний малюк з'явився у моєму домі. Він може бути мені гар-

ною іграшкою».

Довгі осінні темні дні котикам швидко пролітали в розвагах й іграх. Та одного дня у домі запахло чимось незвичним. До будинку принесли гарну ялинку – пухнасту, зелену й високу. Її поставили посеред великої кімнати і пані Оля почала прикрашати ялинку цукерками, ялинковими прикрасами, дощиком та червоними кульками. Ті так кумедно похитувалися на гілках ялинки й вабили своїм блиском, що Портокале так сильно закортіло їх дістати й по-

гратися ними. Але пані Оля наглядала за своїми улюбленцями і строгим голосом наказувала не чіпати прикраси.

Портокале ледве дочекався ночі, і коли всі полягали спати, він виліз на диван та приготувався до невеличкого стрибка, аби лише один раз дістати найбільшу яскраву кульку. Та саме в той момент, коли Портокале готовий був плигнути, несподівано нявкнуло маленьке кошеня. Воно ніби казало: «Ану давай, спробуй! Боїшся? Я це зроблю запросто», – і зазнайкувато крутнуло хвостиком.

«Що-о-о-о?!» – поглядом досвідченого мисливця на мишей глянув на нього Портокале. Він ураз зібрався й скочив на верхню гілку ялинки. Та миттєво прогнупався від його ваги, прикраси почали дзвеніти, а кульки падати на підлогу. У хаті піднявся шум та гам. Колючі гілки накололи Портокале носа і він від болю та страху занявкав, а потім упав на підлогу. Мале кошеня теж налякалося і швиденько шмигнуло під диван.

Аж тут у дверях з'явилася пані Оля. Портокале вже нікуди не тікав, а сидів біля ялинки і винувато поглядав на неї. Спочатку пані Оля подумала, що шкоди наробило мале кошеня, яке завжди було переповнене енергією та ідеями. Але коли вона побачила Портокале, то зрозуміла, що жахлива розруха в кімнаті – це справа обох пухнастиків.

І тут Портокале, як справжній старший друг, вирішив не видавати свого меншого побратима, а взяти вину на себе. Він подивився на свою господиню великими невинними очима, а потім підійшов до пані Ольги і ласкаво потерся об її ноги, ніби визнавав свою провину й просив пробачення.

– Добре, бешкетники, – ласкаво сказала пані Ольга, яка не вміла сердитися на котиків. – Ялинку я ще раз прикрашу і різдвяні свята в нас будуть веселі, як і годиться. А вас я попрошу надалі вести себе гарно, бо до нас із колядками й щедрівками мають завітати гарні дітки – Нора й Мілан.

(Початок на 7 сторінці)

– Це птах!

– Ні, це інопланетянин!

– Заспокойтеся! – вигукнув завідуючий лабораторією.

Вчені перестали викрикувати та висловлювати припущення.

– Ми не знаємо, хто це. Але це точно не інопланетянин, а просто випадкове поєднання молекул. Я спостерігав, як ця дівчинка працювала, у неї доволі дивний рецепт і я не думав, що в неї вийде жива істота. Але, як бачите, я помилявся. До речі, як звуть нашу творчиню диво-істоти?

– Мене звуть Ніна. Ніна Воленчук, – відповіла я. – А вас?

– А я – Сергій Макарович, – відповів дорослий. – Ти хочеш забрати цю тварину? – спитав він, сподіваючись, що я скажу «ні».

– Так, я заберу її до себе. Я знаю, що ви хочете досліджувати цю птаху, але ви зможете виростити іншу, адже ви спостерігали за моєю роботою, – відповіла я.

– Добре, але дай їй назву, будь ласка, – зітхнув він.

– Гарзд. Вона називатиметься... соперел! – вигукнула я.

Вчені, які уважно слухали розмову, радісно загомоніли, що є назва та рецепт. Потім мені дали клітку, в яку було зручно посадити соперела, і ми пішли додому.

Ось таку дивну пташку я випадково створила. Правда, ще невідомо, що вона вміє, окрім того, що говорить та перетворюється!

Тематична картка «Грудень»

1. Допишіть слова замість зображення. Прочитайте та вивчіть напам'ять вірш.

Ішов Миколай лузком-бережком,

Святий Миколай із повним

Святий Миколай до

ходив.

Всміхався, вітався, в

дзвонив.

Довідка: озвіночок, оцішок, мімішок

2. Розмалуйте улюбленими кольорами ті сніжинки, які підписані словами, що мають однаковий корінь:

сніг

сніговиця

санчата

снігур

завірюха

мороз

морозиво

паморозь

морква

морозити

3. Уважно поміркуйте та вирішіть, які зі вказаних зимових речей потрібно вдягнути хлопчику в грудні. Обведіть обрані слова кольоровими олівцями.

- * штани
- * шапка
- * шорти
- * шарф
- * кепка
- * куртка
- * рукавички
- * сандалі

4. Вище перелічені назви речей впишіть у відповідну колонку, керуючись прикладом:

Один/Одна/Одне

Багато

шапка

штани

5. Прочитайте уважно примовки і виберіть, яка з них вам підходить краще. Чому ви об-

Примовка для чемних дітей від Святого Миколая

Мамусиній господині,
Що порядок любить все,—
Даруночки несучи нині,
Бо дитина на них жде.

Ой, голубко, моя крале,
Слухай маму все свою —
То не тільки книжку й лялю,
А й цукерок принесу.

Примовка Святого Миколая для нечемних дітей

Ти, дитино моя мила,
Маєш тут, що
заслужила,—
Я до тебе загостив
І дарунок тут лишив:

Що не слухала ти тата,
Ані мами, ані брата,
Тому різку, як той гай,
Дає Святий Миколай.

6. Прикрасьте ялинку словами-солодощами та впишіть їх у відповідну колонку. Намалюйте кожне слово у квадратику.

одна

* далокош		
* акрекуц		
* кинярп		

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ●

Одне

1.

					к	
--	--	--	--	--	---	--

2.

					о	
--	--	--	--	--	---	--

3.

					л		
--	--	--	--	--	---	--	--

4.

					я		
--	--	--	--	--	---	--	--

5.

					д		
--	--	--	--	--	---	--	--

6.

					а		
--	--	--	--	--	---	--	--

*Рубрику підготувала вчителька початкових класів
Анка Майданюк Штюбіану*

Вивчаємо англійську

з Іриною Савіною

1. Порахуй декорації на цьому смачному пряниковому будиночку та впиши кількість словами. *Наприклад: 1 - one.* Розмалюй за бажанням.

How many? Write the number.

2. Напиши листа Санті. Опиши в ньому, як ти себе поведив та що цікавого сталося

Dear Santa

My name is _____

I am _____ years old and live in _____

I thought you should know that I have been extra:

☐ Nice ☐ Naughty

My favorite thing that happened this year was:

For Christmas I would like:

Thank you,

у твоєму житті цього року. Додай, чого саме ти бажаєш від Санти на Різдво.

3. Розмалюй малюнок за інструкцією та склади речення з поданих слів. Прочитай, що вийшло.

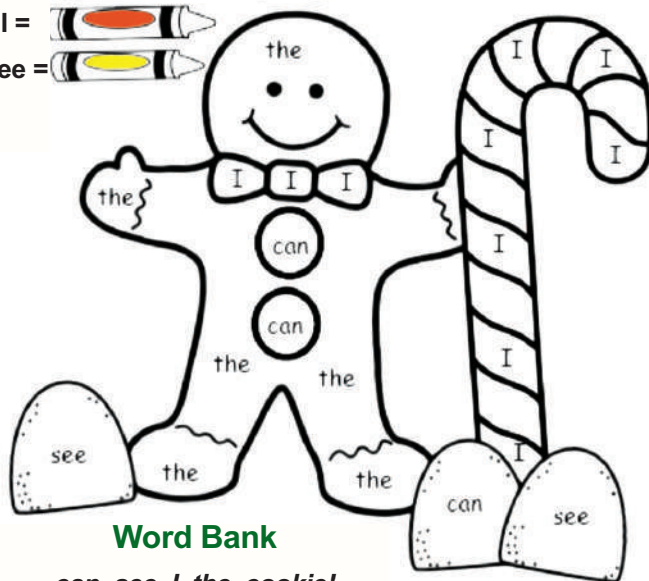
can =

the =

I =

see =

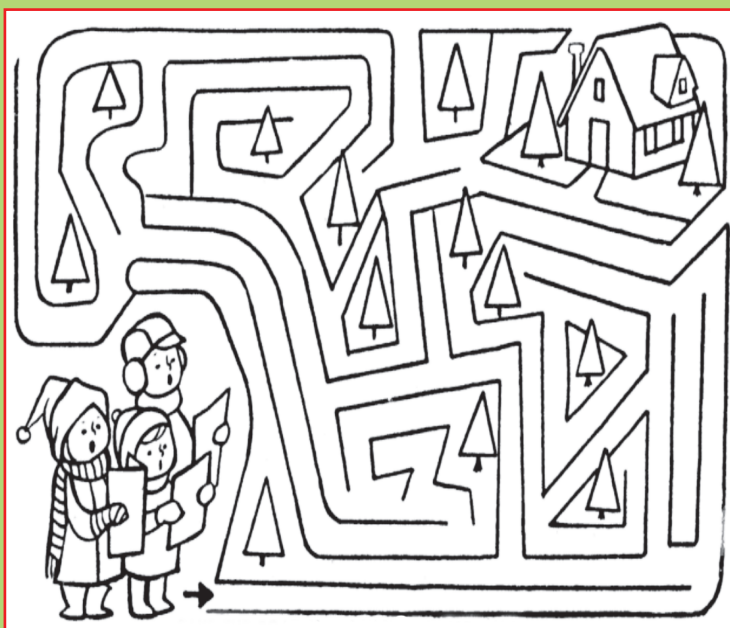
Gingerbread Cookie

Word Bank

can, see, I, the, cookie!

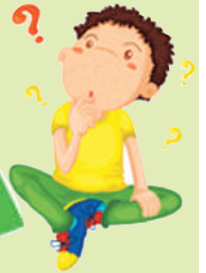
4. Допоможи колядникам відшукати шлях додому.

? Відгадай ?

від Аделі ГРИГОРУК

Улюблений святий

Через поле, через ліс
Малюкам гостинці ніс.
Ось для Петрика машинка,
Для Мариночки – кофтинка,
Книжечки барвисті – Толі,
Лялька Барбі є для Олі.
Тут і лижі, і санчата,
Навіть телефон для Нати.
Він про всіх нас пам'ятає,
Про слухняних діток дбає.
Хто ж не слухав мами й тата,
Може й різочку дістати.
Та бешкетникам він все ж
Принесе дарунки теж.
Так мандрує з краю в край
Любий діткам...

•(иьгоиМ)

Червоногруді мандрівники

Вже снігами свище грудень,
Ці ж пташки червоногруді
Тягнуться в тепліший край.
Ти їх радо привітай.
Бо надворі люта стужа,
Й кепсько птахам, любий
друзе.
Щоб морози переждать,
Ці пташки до нас летять.
Тут вони знайдуть калину
І солодку горобину.
Глянь, мов квіти у дворі,
Це, мій друже, ...

•(іdуlіnc)

Бурий звір

Цей ласун відомий всім,
Він живе в барлозі.
Тут його затишний дім
Взимку у морози.
У малинник навмання
Він тепер прошкує.
Видно всім його здаля,
Це – ...

•(чdмlдэ)

Що ми змайстрували?

Віє віхола сніжком –
Радість для маляток,
Але лихо для пташок:
Як їм зимувати?
Ми із татком узяли
Дошку, пилку, цвяхи
Й заходилися в ту ж мить
Дружно майструвати.
Вийшло гарно в нас усе:
– Прилітай, синичко!
Сиплем крихти, зеренце
В нашу...

•(хnнiдoл)

Стрибунка

Не боїться анітрішки,
Підбира смачні горішки,
А як хтось її злякає –
Вмить на дерево злітає.
Це не пташка, а тваринка,
Гарна в неї козушинка,
Плига з гілочки на гілку,
Ну, а звати її...

•(вкlігo)

Об'ємна сніжинка

В очікуванні зимових свят пропонуємо вам сьогодні навчитися робити велику об'ємну сніжинку, якою ви зможете прикрасити не тільки ялинку й оселю, а й шкільний клас чи подвір'я.

Необхідні матеріали: втулки від туалетного паперу, ножиці, лінійка, простий олівець, клей-пістолет.

Хід роботи:

1) Втулку від туалетного паперу розрізаємо навпіл по довжині.

2) Робимо квадратну заготовку: вимірюємо ширину розрізаної втулки і відміряємо таку ж відстань і в довжину (не всі втулки однакові, тому нам потрібно все ретельно виміряти й позначити олівцем, аби отримати однакові квадрати).

3) Згинаємо отриманий картонний квадрат навпіл, притискаючи щільно по згині. З допомогою лінійки відміряємо по 1 см, починаючи зліва, і проводимо лінію аж до згину. Зазвичай маєте накреслити 8 ліній. Розрізаємо по лінії, не доходячи 1-2 мм до лінії згину.

4) З допомогою клею-пістолета зліплюємо протилежні смужки одна з одною, через одну,

залишаючи верхівку несклеєною.

5) Перевертаємо нашу деталь і склеюємо між собою решту смужок. І лише тепер, загинаючи сторони верхівки до середини, склеюємо і її. Так отримуємо загострений вершечок.

6) Потрібно підготувати 6 таких заготовок.

7) Склеюємо клеєм-пістолетом заготовки між собою. Сніжинка готова!

8) За бажанням, готову

сніжинку можна пофарбувати кольоровим спреєм. Коли фарба висохне, можна прикрасити нею ялинку або кімнату. Щасливих вам свят!

Підготувала Людмила Дорош

Коляд, коляд, колядниця

Українська народна пісня

Швиденько

Ко - ляд, ко- ляд, ко - ляд -ни -ця, доб - ра з ме-дом па- ля- ни- ця, а без ме -ду

не та - ка, дай, дядь -ку, п'я-та-ка. Як не да-си п'я-та-ка – візь - му во-ла за ро- га.

Коляд, коляд, колядниця,
Добра з медом паляниця,
А без меду не така, –
Дай, дядьку, п'ятака.
Як не даси п'ятака, –
Візьму вола за рога.

Та виведу на моріг,
Та викручу правий ріг.
Буду рогом трубити,
А воликом робити.

Щедрівочка щедрувала,
До віконця припадала:
Що ти тітко напекла?
Неси швидше до вікна!

День української хустки

7 грудня за народним календарем відзначають День Катерини – одне з головних жіночих свят, оскільки ця свята вважається заступницею жіночої долі. В цей самий день з 2019 року вже традиційно святкуємо і Всесвітній день української хустки. Це свято вирішила започаткувати вінницька ініціативна група, що складалася з депутаток, громадських діячок, акторок театру та кіно, викладачок та інших жінок. Метою свята є об'єднання жінок різного фаху, віку та національності зі спільною метою зберігати та відновлювати українські традиції. Було обрано саме цей аксесуар, бо для українців хустина є ланкою, що єднає покоління, залишається символом жіночності, вірності й кохання, а також вважається символом національної ідентичності.

Український народ споконвіків шанував та цінував хустину. Для жінки – це сильний оберіг, оскільки вона захищала волосся володарки від зурочення та злого ока. Дівчата та жінки носили її протягом усього року. При цьому хустина була обов'язковим головним убором заміжньої жінки.

Хустка супроводжувала українця протягом усього життя – в побуті та в цілій низці обрядів від народження і хрестин до поховання та поминання. Так, наприклад, нею обдаровували кумів під час хрестин. Також хусткою перев'язували руки майстрам перед тим, як почати будову нової хати.

Власноруч вишитою хусткою дівчина перев'язувала хлопця, що йшов до війська, щоб легким був його шлях і швидшою дорога додому; щоб не забував на чужині про її кохання. Якщо козак гинув, то саме цією вишитою хусткою під час поховання йому прикривали очі, «щоб орел очей не виймав».

Найвідоміше використання хустки – під час заручин та весілля. Напевно всім відомий обряд покриття голови нареченої хусткою. Це символізувало вихід із дівочтва та початок заміжнього життя. Ця традиція збереглася в Україні й донині. На Півдні хустку для покривання молодої найчастіше купували батьки або хрещені. Як правило, її не вдягали, тримаючи для обряду поховання. Вона була родин-

ною реліквією, що передавали з покоління в покоління. Сучасні етнографи зазначають, що в давнину великі хустки з тонкого полотна на ярмарках коштували дуже дорого. Саме тому найкращі хустки великого розміру носили тільки заможні люди і зазвичай тільки на такі великі свята як Великдень чи Різдво. До того ж, молоді дівчата носили білі або яскраві хустки, старші жінки – темні, а вдови – лише чорні. Хустки також мали різний розмір: маленькі були більш повсякденними, великі одягалися на голову, а на грудях закручувались, щоб було тепло. Наприклад, якщо жінка несла маленьку дитину, то закутувала і її, і себе.

Хустка прийшла на зміну давнішим жіночим головним уборам. За часів Київської Русі жінки використовували як головний убір убруси – рушники білого кольору, які зав'язували або підколювали під підборіддям. Його краї покривали плечі жінки. З часом на місце убрусу прийшов очіпок, на який зверху надівали намітку (серпанок чи перемітку).

Пізніше традиційним головним убором жінки Подніпров'я стала біла бавовняна хустка і саме цей вид зараз і вважають українським традиційним жіночим убором.

Такі хустки прикрашали геометричним орнаментом, вишитим різнокольоровими нитками, шовком,

золотом чи сріблом. Найчастіше використовувалися червоні, сині, зелені, жовті та рожеві нитки. Дуже рідко на старих українських хустках можна зустріти зображення птахів. Часто вживана і найпростіша композиція узору хустини – хвиляста лінія. І тільки з 18 століття в моду ввійшли хустки з яскравим квітковим орнаментом (часто на чорному фоні). Вони були привезені з півдня – Молдови, Болгарії, Туреччини. Ці мануфактурні вироби інтенсивно поширювалися повсюди на Україні і з часом витіснили домоткані хустки зовсім.

Незважаючи на те, що ми живемо у 21 столітті, традиційна українська хустка все ще залишається невід'ємним аксесуаром модниць. Сьогодні «бабусяна хустка» знову стає трендом, який використовують багато світових дизайнерів у своїх модних колекціях. А у вас є хустина?

Підготувала Ольга Сенишин

Їшмаємося нашими дітьми!

Учні 3-го класу,
с. Дерменешть, Сучава

Учні 5-го класу відзначають День української мови,
с. Балківці, Сучава